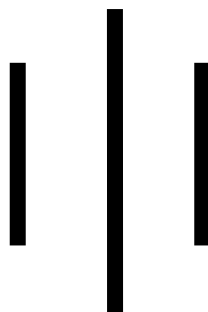
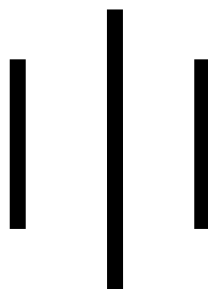

“व्यावसायिक कृषि, पशुपालन र पूर्वाधार, समृद्ध भगवतीमाई गाउँपालिकाको आधार”

गाउँ कार्यपालिका अध्यक्ष गणेशबहादुर थापाज्यूले
भगवतीमाई गाउँपालिकाको गाउँसभामा प्रस्तुत गर्नु भएको

भगवतीमाई गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

भगवतीमाई गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, दैलेख
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

**भगवतीमाई गाउँपालिका गाउँसभाको ११ औं अधिवेशनमा प्रस्तुत आ.व.
२०७९/८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम**

जिल्ला समन्वय समितिका सदस्यज्यू, गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, गाउँसभा सदस्यज्यूहरु, सर्वप्रथम भगवतीमाई गाउँपालिका, गाउँसभाको एघारौं अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

१. नेपालको संविधान जारी भएपछि दोस्रो पटक देश भर सबै स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । यस निर्वाचनले लोकतन्त्रलाई जगैदेखि बलियो बनाएको छ । स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ मा नवनिर्वाचित यस गाउँपालिका लगायत देशभर जनप्रतिनिधिहरु हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस सुखद अवसरमा यस सम्मानित भगवतीमाई गाउँसभालाई सम्बोधन गर्न पाउँदा मलाई गर्वको अनुभूती भएको छ ।
२. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य मान्यताको सम्मान, मानव अधिकारको संरक्षण, सहभागितामूलक शासन पद्धती र सुशासन कायम गर्नका लागि देशले लिएको **समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली**को राष्ट्रिय आकाङ्क्षालाई आत्मसात गर्दै भगवतीमाई गाउँपालिकाले लिएको **“व्यावसायिक कृषि, पशुपालन र पूर्वाधार, समृद्ध भगवतीमाई गाउँपालिकाको आधार”** दीर्घकालीन सोच पुरा गर्ने तर्फ प्रतिबद्ध रही भगवतीमाई गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।
३. यस शुभ अवसरमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना गर्न, नेपालको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधिनता र लोकतन्त्र प्राप्तिको अभियानमा नेतृत्व प्रदान गर्ने हाम्रा वीर पुर्खा, अमर सहिद र अग्रजहरुप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै देशको आमूल परिवर्तनमा उहाँहरुले पुऱ्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहान्छु ।
४. देशको ऐतिहासिक राजनीतिक परिवर्तन र समाज रुपान्तरणको लागि त्याग तपस्या र बलिदानी गर्नुहुने घाइते, अपांगता भएका योद्धा, वेपत्ता र सहिद परिवारप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु ।
५. समृद्ध र सुखी भगवतीमाई गाउँपालिकाको आकंक्षा पुरा गर्न विगत ऐतिहास देखि वर्तमान समयसम्म गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक र पूर्वाधार विकास र उत्थानमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण क्षेत्रका व्यक्तित्वहरु, श्रद्धेय अग्रजहरु, विद्वानवर्ग, राजनीतिक दल, शिक्षाप्रेमी, निवर्तमान जनप्रतिनिधि, न्यायप्रेमी जनसमुदायको योगदानको उच्च कदर एवं प्रशंसा गर्दै हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।
६. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट दिगो शान्ती, सुशासन, विकास र समृद्धिको चाहानालाई मुखरित गर्न संविधानमा नै अधिकारहरु र जिम्बेवारी सहितको स्पष्ट व्यवस्था हुनु, संघ र प्रदेश सरकारबाट वित्तीय अनुदान, समानीकरण, समपुरक, सशर्त र विशेष अनुदानको व्यवस्था गरेको छ ।

७. स्थानीय कानून बनाउन र कार्यान्वयन गर्न सक्ने, स्थानीय कर संकलन गर्न पाउने, स्थानीय कर्मचारी सेवा र अन्य सेवाको गठन गर्न पाउने, संघ र प्रदेश सरकारबाट समन्वय, निर्देशन र सहयोग लगायत नमुना कानूनको उपलब्धता हुनुले स्थानीय सरकारको अवसरको रूपमा लिइएको छ ।
८. पुष्पलाल (मध्य पहाडी) लोकमार्ग गाउँपालिका केन्द्र भएर जानु, पशुपालन र कृषि उत्पादनको सम्भावना बढी हुनु, चेतनशिल र जागरुक नागरिक, राजनीतिक दल, नागरिक समाज हुनु जस्ता सु-अवसर प्राप्त हुनु हाम्रो लागि गौरवको विषय हो भने,
९. सीमित स्रोत साधनका बीच नागरिकका असीमित आकङ्क्षा पुरा गर्न नसक्नु, भौगोलिक विकटतासँग जुध्दै भौतिक पूर्वाधार विकास गर्नुपर्ने, अधिकार खोज्ने तर कर्तव्यबाट पन्छिने प्रवृत्ति र संस्कारलाई चिर्दै गाउँपालिकालाई सामाजिक र आर्थिक रूपमा समृद्ध र सवल बनाउनु पर्ने, संविधानद्वारा प्रदान गरिएको अधिकार अनुरूप आवश्यक ऐन, नियमहरू तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने,
१०. गाउँपालिकाको आन्तरिक आयको लागि कर तथा सेवा शुल्कका मापदण्ड तथा क्षेत्रहरू पहिचान तथा निर्धारण गरी गाउँपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि गर्नु र प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने,
११. सेवाप्रवाहलाई जनकेन्द्रित, प्रभावकारी र जनउत्तरदायी बनाउनु तथा आवश्यकतामा आधारित, समावेशी, सन्तुलित र दीर्घकालीन विकास निर्माणलाई आत्मसाथ गर्नु पर्ने,
१२. जातीय, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतालाई सम्बोधन गर्नु, विकास निर्माण तथा प्रशासनिक कार्यमा हुन सक्ने, ढिलासुस्ती तथा सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो, मितव्ययी, प्रभावकारी, पारदर्शी, पूर्व अनुमानयोग्य तथा गुणस्तरीय बनाउनु पर्ने, समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गर्नु र समुचित रूपमा प्राकृतिक स्रोत साधनको उपयोग तथा संरक्षण गर्नु जस्ता चुनौतिहरूको चाड हाम्रो सामु विद्यमान छन् ।
१३. विभिन्न अवसरहरूको अधिकतम उपयोग र चुनौतिहरू विवेकपूर्ण सामना र समाधान गर्दै भगवतीमाई गाउँपालिकाले उपलब्ध अधिकारको उपयोग गर्दै गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गरिने छ ।
१४. संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय अनुदान, वित्तीय समानीकरण अनुदान, समपुरक अनुदान, सशर्त अनुदान र विशेष अनुदानबाट नागरिकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने र प्रतिफलयुक्त योजना तथा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१५. एक घर एक धाराको नीति बमोजिम सबै घरधुरीमा स्वच्छ खानेपानी पुऱ्याउने अभियान पुरा गरिनेछ ।
१६. कृषि क्षेत्रको व्यावसायिकरण, विविधिकरण र बजारीकरणका लागि कृषकहरूलाई विभिन्न अनुदानका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१७. गाउँपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि र सम्पत्तिकर तथा भूमीकरलाई पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

१८. गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाईन जडान, वडा तथा वस्तीमा विद्युत लाईन विस्तार कार्यलाई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१९. संघीय तथा प्रदेश सरकारको विभिन्न अनुदान र गाउँपालिकाको लागत साभेदारीमा निर्माणाधिन गाउँपालिकाको कार्यालय भवन, वडा कार्यालयहरुको भवन, स्वास्थ्य चौकीहरुको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने र निमाण गर्न बाँकी वडा कार्यालय भवन र स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण गरिनेछ ।
२०. श्रम रोजगार बैंक कार्यक्रम, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, कृषि तथा पशुपालनमा अनुदान तथा आय आर्जन कार्यक्रम, विभिन्न लक्षित तथा गरिब वर्गमा सीपमूलक तालिम र आयआर्जन कार्यक्रम मार्फत गरिब तथा युवाहरुमा रोजगारी अवसरहरु वृद्धी गरी बेरोजगारी तथा गरिवी न्यूनकरणको लागि पहल गरिनेछ ।
२१. सेवाप्रवाहलाई चुस्तदुरुस्त बनाउन कार्यालयहरुको संस्थागत क्षमता विकास, कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्नुको साथै सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र सूचनाको हकको प्रत्याभूती मार्फत सुशासन कायम गरिनेछ ।
२२. संस्थागत विकास र सुशासन कायम गर्न कर्णाली प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा नवपर्वद्धन कार्यक्रम लागु गरिएको छ ।
२३. संविधानमा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु, दिगो विकासको लक्ष्य, राजनीतिक दलका प्रतिवद्धताहरु, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, संघीय सरकारको १५ औं योजना, कर्णाली प्रदेश र भगवतीमाई गाउँपालिकाको पहिलो आवधिक योजना, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन, नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धता र सृजित दायित्व, गाउँपालिकाका पदाधिकारी ज्यूहरु, राजनीतिक दल, विषयगत शाखा, नीजि क्षेत्र र नागरिक समाजबाट प्राप्त राय सुझावहरु समेटी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।
२४. गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक र पूर्वाधार विकास, गाउँपालिकावासीले दिएको साथलाई आत्मसात गर्दै **कृषि, पशुपालन र पूर्वाधार, समृद्ध भगवतीमाई गाउँपालिकाको आधार** भन्ने दिगो सोचलाई अगाडी बढाई गाउँपालिकाको प्रतिष्ठालाई उच्च राख्ने गरी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम गाउँसभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवावन्त अनुभूति गरेको छ ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा :

१. भगवतीमाई गाउँपालिकाको वडा नं. १ मा बाखा स्रोत केन्द्रको स्थापना गरिएको छ ।

२. विभिन्न वडाहरुमा ओखर, किवि र एभोकार्डो फलफूल पकेट कार्यक्रम संचालन गरिएको छ भने आलु खेती र मौरीपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिएको छ ।
३. पशु सेवा ल्याव स्थापना गरी पशु सेवा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइएको छ ।
४. लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत उद्यमीहरुको स्तरोन्नती तथा नयाँ उद्यमी सृजना गर्ने कार्यलाई तिव्रता दिइएको छ ।
५. शिखरद्वारी पर्यटन पूर्वाधार निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिएको छ भने नेपाल सरकार र गाउँपालिकाको लागत साभेदारीमा मयाराम स्मृति पार्क निर्माण कार्य ठेक्का बन्दोवस्त भई कार्य चालु छ ।
६. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत १६४ जना, मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत ४५१ र श्रम रोजगार बैंक कार्यक्रम मार्फत १४० गरी जम्मा ७५५ जनालाई रोजगारी प्रदान गरी बेरोजगारको संख्या न्यूनीकरण गरिएको छ ।
७. सामुदायिक विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा फर्निचर व्यवस्थापन, पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गर्ने कार्य मार्फत शैक्षिक क्षेत्रलाई समुन्नत गर्ने कार्य भएको छ । शून्य दरवन्दी भएका सामुदायिक विद्यालयहरुमा शिक्षण अनुदान प्रदान गरी शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई सहज गरिएको छ ।
८. विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारमा गाउँपालिकाले सफलता हासिल गरी कोभिड-१९ अस्थायी अस्पताललाई भगवतीमाई आधारभुत अस्पतालमा रुपान्तरण गरिएको छ । साथै अस्पतालको भौतिक पूर्वाधारको निर्माण गर्न डि.पि.आर तयार गरि आवश्यक बजेट व्यवस्थाको लागि नेपाल सरकार समक्ष पेश गरिएको छ ।
९. सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्तालाई एम.आई.एस. प्रणालीमा आवद्ध गर्न घटना दर्ता शिविर संचालन भई घटना दर्ता सम्बन्धी तथ्यांकहरु प्रणालीमा प्रविष्ट गर्ने कार्य समेत सम्पन्न भएको छ भने सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई वैकिड प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
१०. ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना, नेपाल सरकारको विशेष अनुदान र गाउँपालिकाको लागत सहभागितामा खानेपानी आयोजना निर्माण गरि **एक घर, एक धाराको नीति** अनुरूप १९०० घरधुरीमा धारा जडान कार्य सम्पन्न भएको छ, चालु आ.व. मा थप १४६ घरधुरीमा धाराजडान कार्य भईरहेको छ ।

११. गाउँपालिकाको केन्द्र देखी वडा केन्द्रमा जाने सडक स्तरोन्नती गर्ने कार्य भइरहेको छ, भने ५ कि.मी. सडक स्तरोन्नती तथा ६००.मी. सडक नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
१२. २ वटा भोलुङ्गे पुल निर्माण सम्पन्न गरिएको छ भने १ वटा भोलुङ्गे पुल निर्माणाधिन अवस्थामा छ । ९ वटा सामुदायिक विद्यालय भवनमा १५ कोठा निर्माण सम्पन्न भइसके भने अन्य आयोजनाहरु निर्माणधिन रहेका छन् ।
१३. गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्य यसै आ.व.मा सम्पन्न गरिनेछ । ४ र ५ नं. वडा कार्यालय भवन तथा रुम र वडाभैरव स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण सम्पन्न भएका छन भने पगनाथ स्वास्थ्य चौकी र चिपिनमा सामुदायीक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माणाधिन अवस्थामा छन् ।
१४. प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम र गाउँपालिकाको लागत साभेदारीमा भगवतीमाई गाउँपालिकाको संस्थागत विकास र सुशासन प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको छ ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

गाउँपालिकाको आवश्यकता, प्राथमिकता र अधिकारको समूचित रुपमा विकास गरी आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा उदेश्य पुरा गर्न सकिएमा गाउँपालिका गाउँवासीहरुप्रति उत्तरदायी भएको ठहर्छ भन्ने कुरालाई मनन गर्दै “व्यावसायिक कृषि, पशुपालन र पुर्वाधार, समृद्ध भगवतीमाई गाउँपालिकाको आधार” भन्ने परिकल्पनालाई साकार पार्न म यस गरिमामय सभा समक्ष आ.व. २०७९।०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

गाउँपालिकाको समग्र नीतिहरु

१. कृषि क्षेत्रको व्यावसायिकरण, विविधिकरण, उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न वेरोजगार युवाहरुलाई कृषि पेशामा आकर्षित गरिने छ ।
२. श्रम रोजगार बैंक कार्यक्रमलाई विस्तार गरि रोजगारमूलक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी गाउँपालिकामा नै रोजगारीका थप अवसरहरु सिर्जना गरिनेछ ।
३. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुको व्यवस्थापन, जनशक्ति र स्रोत साधनको व्यवस्थापन गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्तदुरुस्त बनाई सुशासनको प्रत्याभूति गराईनेछ ।
४. स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्र गाउँपालिकाले लगाउन र उठाउन पाइने कर, गैरकर तथा राजश्वका स्रोतको पहिचान, संकलन, उपलब्ध स्रोतहरुको अधिकतम प्रयोग गरी करका दर र करको दायरामा वृद्धि गरिनेछ ।
५. वातावरणमैत्री, बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धती कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

६. ऐतिहासिक, धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, संरक्षण र संवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
७. यस गाउँपालिकाको सामाजिक, भौतिक र आर्थिक विकासको लागि क्षेत्रगत गुरुयोजना (Sectoral Master Plan) र रणनीतिक गुरुयोजना निर्माण गरि योजनाबद्ध विकास अभियानहरू कार्यान्वयन गर्न विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी तथा दातृ निकायहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

१. आर्थिक विकास तथा रोजगार नीति:

क) कृषि, खाद्य तथा पशुपंछी नीति:

- क. बाखा पालन, भैसी पालन, कुखुरा कालिज पालन, मौरिपालन, माछापालन, फलफूल, खाद्यान्न, तरकारी र मसला तथा नगदे बालिको छुट्टा छुट्टै पकेट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख. कृषि क्षेत्रको उत्पादन एवं उत्पादकत्व बढाउदै गाउँपालिकाको आर्थिक विकासमा यस क्षेत्रको योगदान वृद्धी गरिनेछ ।
- ग. व्यवसायिक रूपमा कृषि पेशामा संलग्न कृषक, कृषि समुह, कृषि सहकारी र कृषि फर्महरूलाई व्यवस्थित तथा पालिका भित्रका सबै कृषकहरूलाई किसान सूचिकरण गरिनेछ ।
- घ. व्यवसायीक कृषकहरूलाई उत्पादनको लागि कृषि अनुदान, बजारीकरणको लागि ढुवानीमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ङ. भगवतीमाई गाउँपालिकामा कृषि लघुवित्त वित्तिय संस्थाको स्थापना गरि सस्तो ब्याजदरमा कृषि ऋण प्रदान गरिनेछ ।
- च. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्रको बाँझो जग्गाको उपयोग गर्नको लागि प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- छ. उन्नत विउ, आधुनिक प्रविधिको हस्तारणका साथै "किसान देखि किसान सम्म" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ज. किसानहरूलाई सामुहिक खेती पर्वद्धनको लागि "एक बगैँचा अनेक स्वामित्व" कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- झ. कृषि संकलन केन्द्रको सञ्चान, कृषि हाट बजारको स्थापना गरि उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमलाई लागु गरिनेछ ।

ज. कृषि क्षेत्रमा लगानी गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

ट. रैथाने बालिको संरक्षण गरि उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ख) उद्यमशिलता पर्वद्धन तथा रोजगार नीति:

क. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्र उद्यम गरिरहेका परम्परागत तथा स्थानीय व्यवसायीकहरूको सीप उपयोग तथा विकासका लागि प्रोत्साहित गर्ने र नव प्रविधिको विकास र प्रर्वद्धन गरि गाउँपालिकामा खपत हुने वस्तु र सेवाको उत्पादन र बजारीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

ख. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्र सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा वृद्धि गर्न समुहमा प्रविधी हस्तान्तरण गरिनेछ ।

ग. जुनसुकै क्षेत्रमा काम गर्ने श्रमिकहरूलाई श्रम ज्याला सूनिश्चिता गरिनेछ ।

घ. प्रधानमन्त्री रोजगार, मुख्यमन्त्री रोजगार र श्रम रोजगार बैंक कार्यक्रम मार्फत "एक घर, एक रोजगार" नारालाई साकार बनाईनेछ ।

ड. श्रमरोजगार बैंक कार्यक्रमलाई श्रम सहकारीमा रूपान्तरण गरिनेछ ।

ग) उद्योग तथा व्यापार नीति:

क. औधोगिक ग्राम स्थापनाको लागि पहल गरी स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित व्यवसायी तथा उद्यमीको प्रर्वद्धन, नियमन तथा अनुगमन गर्ने नीति लिइनेछ ।

ख. स्लेट खानिको सर्वेक्षण गर्दै स्लेटसँग सम्बन्धीत उद्योग सञ्चालन गर्ने सरकारी, साझेदारी वा निजी क्षेत्रलाई लगानी गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ग. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका व्यापार व्यवसायहरूलाई अनिवार्य रूपमा गाउँपालिकामा दर्ता गरि व्यापार व्यवसायहरूको प्रर्वद्धन गरिनेछ ।

घ) पर्यटन नीति:

क. यस गाउँपालिकाको पर्यटन पर्वद्धन गरी स्थानीय जनताको जीवनस्तर उकास्न पर्यटन पूर्वाधारको निर्माण, सम्बद्धन र विस्तारमा जोड दिइनेछ ।

ख. भगवतीमाई गाउँपालिका वडा नं. ५ स्थापना भएको मेली होमस्टेलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

ग. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकिय स्थलहरुको विभिन्न माध्यमबाट प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

ड) भूमी, सहकारी तथा वित्तीय नीति:

क. भूमि आयोगसंगको समझदारिमा अव्यवस्थित बसोबासीहरुको व्यवस्थापन गरी जग्गा धनी पुर्जा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ख. "समृद्धिको लागि सहकारी अभियान"लाई सफल बनाउन सहकारीहरुलाई कृषि, आयआर्जन र रोजगारीको क्षेत्रमा परिचालित गरिनेछ ।

ग. महिला समुहहरुलाई रुपान्तरण गरि महिला सहकारी गठन गर्न पहल गरिनेछ ।

घ. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारीहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्नको लागि सहकारी संस्थाहरुको अनुगमन, नियमन तथा व्यवस्थापनका साथै सहकारी सञ्चाल गठन गरिनेछ ।

ड. सहकारी संस्थाको सहयोगमा सुपथ मुल्य पसल सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

सामाजिक विकास नीति:

च) शिक्षा नीति:

क. "वर्तमान समाजको आवश्यकता, गुणस्तरिय शिक्षाको सुनिश्चितता" भन्ने नारालाई अवलम्बन गरी जीवन उपयोगि, व्यवसायीक एवं प्रविधी युक्त शिक्षाको विकासको लागि शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

ख. प्राविधिक धारका विद्यालयहरुमा अध्यनरत विद्यार्थीहरुलाई "सिक्दै कमाउँदै" भन्ने नारालाई आत्मसात गरी शैक्षिक एवं आर्थिक स्तरोन्नती गरिनेछ ।

ग. स्थानीय आवश्यकता र विषयवस्तु समेटी गाउँपालिकाको स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

घ. विद्यालयको पढाई बिचैमा छोड्ने विद्यार्थीहरुको दरलाई न्यून गर्न वास्तविक कारण पहिचान गरी बालमैत्री शिक्षण पद्धतीलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

- ड. शिक्षकहरूलाई आवश्यक तालिम दिई शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गरिनेछ ।
- च. शिक्षा पेशालाई मर्यादित र सम्मानित बनाउन रचनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- छ. विद्यालय, अविभावक र गाउँपालिकाको साझेदारीमा नमुना कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ज. पालिका भित्रको बौद्धिक सम्पतिको संरक्षण गर्ने र बौद्धिक क्षमता पलायनलाई रोक लगाउन विभिन्न उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
- झ. भगवतीमाई गाउँपालिकामा क्याम्पस स्थापना तथा सञ्चालनको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- ञ. विद्यालयको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ट. सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूलाई सामाजिक तथा आर्थिक रूपान्तरणको कार्यमा परिचालन गरिनेछ ।

छ) जनस्वास्थ्य नीती:

- क. "स्वस्थताको लहर, सभ्य नागरिक गाउँपालिकाको रहर" भन्ने मर्मलाई ध्यान दिई गाउँपालिकाका सबै नागरिकहरू शारिरीक, मानसिक, सामाजिक र भवनात्मक रूपमा स्वस्थ रहि उत्पादनशील र गुणस्तरिय जीवनयापन गर्न सक्षम बनाइनेछ ।
- ख. पालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा समय समयमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने र विशेषज्ञ डाक्टरहरूसँग टेलि मेडिसियन सेवा सञ्चालन गर्न व्यवस्था गरिनेछ ।
- ग. स्वास्थ्य सेवालालाई सुलभ, कम खर्चिलो र गुणस्तरिय बनाउन स्वास्थ्य नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- घ. भगवतीमाई आधारभुत अस्पतालबाट गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि भौतिक पूर्वाधार निर्माण स्वास्थ्य सामग्री तथा उपकरणहरू जडान तथा दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ड. "एक माध्यामिक विद्यालय, एक स्वास्थ्यकर्मी" कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनको प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
- च. स्वास्थ्य सेवालालाई सर्वसुलभ र नागरिकको निशुल्क स्वास्थ्य उपचारको हकलाई सुनिश्चित गर्न पर्याप्त औषधी र जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

छ. स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ज. कुपोषण न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि आधारभुत अस्पताल अन्तर्गत OTC (बहिरंग उपचार केन्द्र) को व्यवस्थापन गरिनेछ ।

झ. प्राकृतिक चिकित्सा पद्धतिबाट हुने उपचारका लागि नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रलाई निशुल्क औषधी वितरणका लागि आवश्यक पर्ने औषधी तथा उपकरणहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ञ. महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाको मनोबल उच्च राख्न प्रोत्साहान गरिनेछ ।

ट. भगवतीमाई गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरू र खोप तथा गाउँघर किलिनिकहरूमा भौतिक पूर्वाधारहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।

ज) खानेपानी तथा सरसफाई नीति:

क. यस भगवतीमाई गाउँपालिकामा "एक घर एक धारा" नीति मार्फत स्वच्छ खानेपानी तथा पुर्ण सरसफाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ख. भगवतीमाई गाउँपालिकाको जलउपयोग गुरुयोजनाको अध्यावधिक गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ग. खानेपानी आयोजनाहरूको दिगो व्यवस्थापन गरिनेछ । खानेपानीको गुणस्तर परिक्षण गर्नुको साथै स्वच्छ खानेपानीको महत्व तथा आवश्यकता सम्बन्धी जनचेतनमुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

झ) संस्कृति प्रवर्द्धन नीति:

क. परमपरागत लोक कला संस्कृति, जात्रा, मेलाको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकास गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ख. जनचेतना मुलक सन्देशहरू सांस्कृतिक कार्यक्रम मार्फत प्रदान गरिनेछ ।

ञ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण नीति:

- क. सामाजिक न्याय, सामाजिक समानता र समता, सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको माध्यमबाट सामाजिक र आर्थिक रूपमा पछाडी परेका वर्ग समुदाय र जातिको उत्थान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ख. अनाथ र असहाय बालबालिकाहरुको लागि "बाल उदार कोष" को स्थापना गरिनेछ ।
- ग. महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति एवं लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको हित संरक्षण र समस्या सम्बोधन गर्न प्रदेश सरकार र सङ्घीय सरकार संग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- घ. सामाजिक सुरक्षा भत्ता र व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनको लागि सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरुबाट अलाईन घटना दर्ता गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई सरल र सहज बनाइनेछ ।
- ङ. ६० वर्ष देखि ६८ वर्ष मुनिका एकल तथा विदुर पुरुष (अन्य कुनै प्रकारको सुविधा प्राप्त नगरेको) लाई मासिक रूपमा भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
- च. जातिय विभेद तथा छुवाछुत अन्त्यको लागि जनचेतनामुलक अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- छ. बालबिवाहको न्युनिकरणका साथै बाल श्रम मुक्त पालिका घोषण गर्ने अभियान चलाईनेछ ।
- ज. द्वन्द्व पिडित, घाइते अपाङ्गता र शहिद परिवारलाई राहत, उपचार र आय आर्जन मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- झ. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी विद्यमान कानूनी व्यवस्था, अवसरहरुको विषयमा सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ट) जनसंख्या व्यवस्थापन नीति:

- क. "सानो परिवार सुखी परिवार" को नारालाई अगाडि बढाउँदै जनसंख्या व्यवस्थापनको नीति लिइएको छ ।
- ख. यस पालिका भित्र बसाइसराई गरि आउनेलाई प्रोत्साहान गर्ने र बसाइसराई गरि जाने दरलाई नियन्त्रण गर्ने नीति लिइनेछ ।

ठ) युवा तथा खेलकुद नीति:

- क. भगवतीमाई मिनि स्टेडियमको भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ख. "एक वडा, एक खेल मैदान" निर्माणको लागि कर्णाली प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारसंग विशेष पहल गरिनेछ ।
- ग. प्रत्येक विद्यालयमा खेलकुद क्लब स्थापना गरिनेछ ।
- घ. गाउँपालिका भित्र रहेका युवा क्लवहरूलाई सक्रिय बनाइ सामाजिक रूपान्तरणको लागि क्रियाशिल गराइनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार विकास नीति:

१. सडक तथा पुल:

- क. गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको चक्रपथ (रिङ्गरोड) निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिई बजेट विनियोजन तथा बजेट व्यवस्थाको लागि नेपाल सरकार र कर्णाली प्रदेश सरकारसँग पहल गरिने छ ।
- ख. गाउँपालिका केन्द्र देखि वडा केन्द्र सम्म जोड्ने सडक बाह्रै महिना यातायात सञ्चालन हुने गरी स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- ग. पक्की पुल निर्माण गर्न आवश्यक तुर्सु खोला-बालतडा, वासुधारा, सोतिखोला, जोतिङ्गे खोला र वडाखोलामा पक्कीपुल निर्माणको लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
- घ. झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न बाँकी स्थानहरूमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न टि.बि.एस.यु सँग पहल गरिनेछ ।
- ङ. सडक गुरुयोजना अद्यावधिक गरिनेछ ।
- च. ठूला आयोजनाहरूको निर्माण गर्दा प्रारम्भिक वातावरणिय प्रतिवेदन (डि.पि.आर) अनिवार्य रूपमा तयार गरेर मात्र निर्माण गरिनेछ ।

२. भवन तथा वस्ती विकास:

- क. निर्माण गर्न बाँकी २, ३ र ७ न. वडा कार्यालयहरूको भवन निर्माण कार्य आगामी आर्थिक वर्षमा सुरुवात गरिनेछ ।

ख. निर्माणाधिन स्वास्थ्य चौकी भवनहरूको निर्माण कार्य निरन्तरता दिने र कट्टी स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण कार्य सुरुवात गरिनेछ ।

ग. सुरक्षित, व्ययवस्थित, भूकम्प प्रतिरोधी, अपाङ्गतामैत्री र वातावरणमैत्री भवन तथा आवास निर्माण गर्नका लागि वस्ती विकास तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड, भवनसंहिता र निर्देशिकाहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

घ. ऊर्जा लघु तथा साना जलविद्युत:

क. ग्रामीण विद्युतीकरण र गाउँपालिकाको लागत साझेदारीमा सञ्चालित यस गाउँपालिकाको ग्रामीण विद्युतीकरणलाई पूर्णता दिने तथा सबै घरधुरीमा विद्युतीकरणको लागि बजेट अपुग हुने देखिएको हुँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग बजेट व्यवस्थाको लागि पहल गरिनेछ ।

ख. आगामी आर्थिक वर्ष देखि यस गाउँपालिकामा ऊर्जाको उपयोगलाई प्रोत्साहन गर्न विद्युतीय चुल्हो वितरण गरिनेछ ।

ङ. सिंचाई:

क. यस गाउँ पालिकाको कृषि उत्पादनशिलता बढी भएका खेतीयोग्य जमिनहरू मध्ये सिंचाई सुविधा नपुगेका भूमीमा सिंचाई सुविधा विकास र विस्तार गरिनेछ ।

ख. ठूला सिंचाई आयोजना सञ्चालनको लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ग. सहज ढङ्गले सिंचाई सुविधा नपुग्ने स्थानहरूमा लिफ्टिङ् सिंचाईको माध्यमबाट सिंचाई सुविधा पुर्याइनेछ ।

च. सञ्चार

क. गाउँपालिकाका सबै नागरिकलाई इन्टरनेट सेवाको पहुँच विस्तारको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति:

क. वन तथा भु संरक्षण नीति

१. वन क्षेत्रको उचित संरक्षण गर्न वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिसंग लागत साभेदारीमा वन सम्बन्धि क्रियाकलापहरु संचालन तथा पालिका स्तरिय वन सञ्जाल गठन गरिनेछ ।
२. भगवतीमाई गाउँपालिकाको अधिकांश भुभाग वन क्षेत्रले ढाकेको हुनाले सो क्षेत्रको संरक्षण गरीनेछ ।
३. वन पैदवार, चोरीनिकासी नियन्त्रण, चरिचरन बन्द गरी वन संरक्षणमा योगदान पुऱ्याउने वन उपभोक्ता समितिलाई प्रोत्साहन स्वरुप उचित अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. पहिरोले उच्च जोखिम रहेका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी रोकथामको लागि प्रदेश सरकार सँगको सहयोग र समन्वयमा तटबन्धन निर्माण लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. सामुदायिक वन व्यवस्थापन मार्फत वन नर्सरी, कृषि वन र वनजन्य उद्यम विकासमा जोड दिइनेछ ।
६. सामुदायिक वनको व्यवस्थापन, संचालन र वन पैदावरको सदुपयोगको लागि सामुदायिक वन समितिले बनाउने वन कार्ययोजना गाउँ कार्यपालिकाबाट अनुमोदन गराई लागु गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
७. भगवतीमाई गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको वनजंगलमा पाईने वन्यजन्तुको संरक्षणको लागि चोरी सिकारी नियन्त्रण, आगलागी डढेलो नियन्त्रण गर्ने र वन शिक्षा प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।

ख. जलधार संरक्षण

१. भगवतीमाई गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका धारा, कुवा, पँधेरा आदिको उचित मर्मत सम्भार र संरक्षण गरिनेछ ।
२. कट्टीखोलाको, पानीलाई स्वच्छ र सफा बनाई जलचर प्राणीको उचित संरक्षण गरिनेछ ।
३. पानीका मुहानहरु संरक्षण गर्न रिचार्ज पोखरिहरुको निर्माण र वृक्षारोपणमा जोड दिइनेछे ।

ग. जलवायु परिवर्तन

१. भगवतीमाई गाउँपालिकामा संचालित आयोजनालाई जलवायु परिवर्तन अनुकूलन बनाइनेछ ।
२. विकास निर्माणका कार्यहरु गर्दा वायो इन्जिनियरिङ्गलाई जोड दिईनेछ ।
३. जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण सम्बन्धि सचेतना वृद्धि गरिनेछ ।
४. जलवायु अनुकूलन क्षेत्रमा काम गर्ने संघ, संस्था र निजी क्षेत्रसंग समन्वय, सहकार्य गरी त्यस्ता क्रियाकलापहरु संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

घ) विपद् व्यवस्थापन:

१. भगवतीमाई गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. विपद्जन्य घटनाहरूबाट पिडितलाई गाउँपालिकाबाट उचित राहातको व्यवस्था गर्नुको साथै अन्य संघ संस्था र कार्यालयसंग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
३. विपद्को समयमा खोज उद्धार तथा राहतको लागि आवश्यक सामग्रीको आपतकालिन भण्डार केन्द्र स्थापना गरी विपद् सामग्रीको भण्डारण तथा वितरण प्रभावकारी बनाईनेछ । उद्धार तथा पुनः स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्न जनशक्तिलाई सक्षम बनाई विपद्लाई सहजतापूर्वक सामना गर्न गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक खुल्ला मैदान, सार्वजनिक भवनहरूको पहिचान गरी यसको पूर्व तयारी, प्रतिकार्य, राहत र पुनस्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४. विपद् सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. बाढी पहिरोबाट जोगाउन सम्भाव्य क्षेत्रहरू पहिचान गरी तटबन्धन गरिनेछ ।
६. विपद् जोखि न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्र, गैरसरकारी, सहकारी संघसंस्थाहरू र समुदायबीच साभेदारी र सहकार्य प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
७. भगवतीमाई गाउँपालिकाको बहुप्रकोप जोखिम आँकलन तथा नक्साङ्कन गरिनेछ ।

५. संस्थागत विकास र सुशासन नीति :

भगवतीमाई गाउँपालिकाको “गुणस्तरीय सेवा, सुशासनलाई टेवा” भन्ने नारा सहित सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउनको लागि देहय अनुसारको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१. विद्यमान ऐन, कानून र कार्यविधिहरूलाई प्रचलित ऐन कानूनसंग नबाभिने गरि आवश्यकता अनुसार परिमार्जन र संशोधन गरि व्यवहारिक बनाईने छ, थप आवश्यकता अनुसार नयाँ कानून निर्माण र बनेका कानूनलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२. गुणस्तरीय सेवा प्रवाहको लागि सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी भवनहरू क्रमशः पक्की, व्यवस्थित र सुविधा सम्पन्न बनाइनेछ ।

३. संस्थागत विकास र सुशासनको लागि उपलब्ध साधन श्रोतको समूचित परिचालन गरिनुको साथै अन्य विकास साभेदारहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

४. स्थानीय सरकारबाट प्राप्त सेवा तथा श्रोत दान हैन अधिकार हो भन्ने भावना जगाई लगानीको उचित र दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्तीको लागि सबै प्रकारका योजना आयोजनाहरूको उचित व्यवस्थापन जनस्तरबाटै गरिने वातावरण श्रृजना गरिनेछ ।

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी र विश्वासयोग्य बनाई जनअपेक्षा सम्बोधन गर्न सक्षम, प्रविधिमैत्री, जनउत्तरदायी सुशासनको प्रत्याभुत हुने गरि जनशक्ति परिचालन गरिनेछ ।
६. परिवर्तित युगको माग अनुसारको डिजिटल सूचना प्रणाली व्यवस्थित गरिने छ । साथै सरकारी कार्यालयहरुमा वायोमेट्रिक्स विद्युतीय हाजिरी, ईमेल मार्फत विदा तथा काज स्वीकृती लगायतका कार्यहरु गर्दै पेपरलेस ई-गभरनेन्सको सुरुवात गरिनेछ ।
७. गाउँपालिकामा सूचना तथा अभिलेख केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरिनेछ । विद्युतिय नागरिक वडापत्र, विद्युतिय सूचना पाटी र एकीकृत विद्युतिय सेवा उपलब्ध गराउन मोवाइल एप्स प्रयोगमा ल्याइने छ ।
८. सबै वडामा टोल विकास संस्था गठन गरि सामाजिक र विकास निर्माणका कार्यमा परिचालन गरिने छ ।
९. जनप्रतिनिधी र कर्मचारीको क्षमता विकास गर्नको लागि आवश्यक तालिम दिइनेछ र कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च पारिनेछ ।
१०. गाउँपालिकाको शासकीय पर्वन्दको सुदृढिकरण, प्रशासनिक र वित्तीय प्रणालीलाई सवलिकरण आयोजना तथा कार्यक्र कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी, सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री र सेवाग्राहीमैत्री, गुणस्तरीय, अनुगमन र मूल्याङ्कनलाई मापन योग्य बनाई गाउँपालिकाको संस्थागत स्व मूल्याङ्कन, वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र आर्थिक विकास मूल्याङ्कनमा गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट स्थानीय तहको रुपमा स्थापित गरिनेछ ।
११. गाउँपालिकाको संस्थागत विकास, आर्थिक, सामाजिक र भौतिक पूर्वाधार विकासको लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, जिल्ला समन्वय समिति, छिमेकी स्थानीय पालिका, सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु संग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

भगवतीमाई गाउँपालिकाको विकासमा योगदान गर्ने राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक, श्रमिक, निजि, सहकारी र सामुदायीक क्षेत्र, नागरिक समाज, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था, सञ्चार जगत, लगाएत सम्पूर्ण दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

गणेश बहादुर थापा

अध्यक्ष
अषाढ ०९ गते विहिवार